

PATVIRTINTA

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos direktoriaus
2026 m. kovo 16 d. įsakymu Nr. V-87

**ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS REAGAVIMO Į MOKINIŲ
PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO
PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS BEI PAGALBOS TEIKIMO
MOKINIAMS, JŲ TĖVAMS AR ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ TVARKOS
APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Rokiškio r. Juodupės gimnazijos reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar atstovams pagal įstatymą pavyzdinis tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato:

1.1. reagavimo į mokinių, nepriklausomai nuo jų amžiaus, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus Rokiškio r. Juodupės gimnazijoje, vykdančiose pradinio, pagrindinio, vidurinio mokymo programas (toliau – gimnazija), tvarką;

1.2. pagalbos teikimo mokiniams, nepriklausomai nuo jų amžiaus, ir jų tėvams ar atstovams pagal įstatymą, nustačius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus gimnazijoje, tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos ir jų apibrėžtys:

2.1. **Psichoaktyviosios medžiagos** – alkoholis, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės), narkotinės, psichotropinės medžiagos, kuriuos naudojant ir (ar) vartojant keičiasi asmens emocinė būseną, mąstymas ir (arba) elgesys.

2.2. **Disponavimas psichoaktyviosiomis medžiagomis** – atvejai, kai mokinys turi su savimi arba laiko gimnazijos patalpose ar gimnazijos teritorijoje psichoaktyviasias medžiagas.

2.3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatyme, Lietuvos Respublikos narkotinių ir psichotropinių medžiagų kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme, Lietuvos Respublikos tabako, tabako gaminių ir su jais susijusių gaminių kontrolės įstatyme ir Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme.

II SKYRIUS

GIMNAZIJOS REAGAVIMAS Į MOKINIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, PLATINIMO IR DISPONAVIMO PSICHOAKTYVIOSIOMIS MEDŽIAGOMIS ATVEJUS

3. Galimi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo atpažinimo požymiai nustatyti **Aprašo 1 priede**, galimi psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atpažinimo požymiai nustatyti **Aprašo 2 priede**. Kiekvienais mokslo metais su **Aprašo 1 ir 2 prieduose** nurodytais požymiais turi būti pasirašytinai supažindinti visi gimnazijoje dirbantys darbuotojai (toliau – gimnazijos darbuotojai).

4. Kiekvienas gimnazijos darbuotojas, įtaręs, pastebėjęs ar gavęs informaciją, kad gimnazijos teritorijoje mokinys disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, vartojo ir yra apsivaigęs arba apsinuodijęs, atlieka šiuos veiksmus nurodytu eiliškumu:

4.1. įvertina mokinio sveikatos būklę pagal **Aprašo 1 priede** pateiktus požymius ir būtinosios medicinos pagalbos reikalingumą;

4.2. jeigu mokiniui reikalinga būtinoji medicinos pagalba:

4.2.1. nedelsdamas kviečia greitosios medicinos pagalbos brigadą skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 ir apie tai informuoja mokinio tėvus ar jo atstovus pagal įstatymą;

4.2.2. organizuoja pirmosios pagalbos teikimą mokiniui, vadovaudamasis gimnazijos pirmosios pagalbos organizavimo tvarka;

4.3. informuoja gimnazijos vadovą arba socialinį pedagogą apie Aprašo 4 punkto pirmojoje pastraipoje nurodytą atvejį, taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdančią visuomenės sveikatos priežiūrą gimnazijoje ir užpildo **Aprašo 4 priedą**, kurį pateikia administracijai;

4.4. jeigu mokiniui būtinoji medicinos pagalba yra nereikalinga, palydi mokinį pas gimnazijos vadovą arba socialinį pedagogą;

5. Visais mokinio vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais gimnazijos vadovas, socialinis pedagogas ar klasės vadovas nedelsdamas apie šiuos atvejus informuoja mokinio tėvus ar atstovus pagal įstatymą ir kviečia juos atvykti į mokinio buvimo vietą – sveikatos priežiūros įstaigą arba gimnaziją.

6. Kai mokinys vartojo psichoaktyviasias medžiagas ir (ar) jomis galimai disponuoja, tačiau jam nebuvo reikalinga būtinoji medicinos pagalba, gimnazijos vadovas ir (ar) socialinis pedagogas, klasės vadovas:

6.1. esant mokinio tėvų ar atstovų pagal įstatymą rašytiniam sutikimui arba mokymo sutarties nuostatai, suteikiančiai teisę gimnazijos vadovui ar socialiniam pedagogui patikrinti mokinio turimus daiktus, kai kyla įtarimų dėl psichoaktyviųjų medžiagų disponavimo, atskiroje patalpoje individualiai kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyviasias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyviasias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga būtinoji medicinos ar kita pagalba, prašo mokinio parodyti jo turimus daiktus ir atlieka vieną iš šių veiksmų:

6.1.1. jei nėra randama psichoaktyviųjų medžiagų, kalbasi kartu su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar atstovais pagal įstatymą apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir (ar) disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus;

6.1.2. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholis, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai (elektroninės cigaretės ir jų pildyklės), randamos pirmą kartą, asmuo tai radęs užpildo **Aprašo 3 priedą** -Daiktų paėmimo protokolą) ir jį perduoda socialiniam pedagogui ar gimnazijos direktoriui. Apie rastas priemonės pranešama mokinio tėvams ar atstovas pagal įstatymą ir klasės vadovui. Visi kartu kalbasi su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar teisėtais atstovais apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes, pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir (ar) disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus;

6.1.3. jei legalios psichoaktyvios medžiagos (alkoholis, tabakas, tabako gaminiai ir su tabako gaminiais susiję gaminiai - elektroninės cigaretės ir jų pildyklės), randamos ne pirmą kartą, asmuo tai radęs užpildo **Aprašo 3 priedą** - Daiktų paėmimo protokolą) ir jį perduoda socialiniam pedagogui ar gimnazijos direktoriui. Apie rastas priemonės pranešama mokinio tėvams ar atstovui pagal įstatymą ir klasės vadovui. Visi kartu kalbasi su mokiniu ir atvykusiais mokinio tėvais ar teisėtais atstovais apie psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis galimas pasekmes ir pakartotiniam psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ir (ar) disponavimui psichoaktyviosiomis medžiagomis išvengti galimus prevencinius veiksmus. Socialinis pedagogas ar gimnazijos direktorius ne vėliau kaip kitą darbo dieną gimnazijos vardu praneša apie psichoaktyviųjų medžiagų radimo atvejį ir pateikia surašytą **Aprašo 3 priedą** - Daiktų paėmimo protokolą adresu www.epolicija.lt;

6.1.4. jei randama, kad mokinys turi nelegalių psichoaktyvių medžiagų, kurios gali būti tablečių, kristalų, suktinių, žolinių mišinių, miltelių, druskų ar kitu pavidalu arba kyła abejonių dėl medžiagos legalumo (ypač elektroninių cigarečių ir jų pildyklių atveju), nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą, iki policijos pareigūnų atvykimo neliečia, neuosto, neleidžia sunaikinti rastų nelegalių psichoaktyvių medžiagų ir apriboja mokinio galimybę naudotis ryšio priemonėmis bei apie tai praneša mokinio tėvams ar atstovams pagal įstatymą;

6.2. nesant mokinio tėvų arba atstovų pagal įstatymą rašytinio sutikimo arba mokymo sutarties nuostatos, suteikiančios teisę gimnazijos vadovui ar socialiniam pedagogui ir klasės vadovui patikrinti mokinio turimus daiktus. Kylant įtarimams dėl psichoaktyviųjų medžiagų disponavimo, arba mokiniui nesutinkant parodyti turimų daiktų, atskiroje patalpoje individualiai kalbasi su mokiniu apie atvejo aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyvias medžiagas vartojo ir (ar) kokiomis psichoaktyviosiomis medžiagomis disponuoja, iš kur jų gavo, psichoaktyvias medžiagas vartojo vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), jeigu su kitu (-iais) mokiniu (-iais), tai su kuriuo (-iais), ar gali būti kuriam (-iems) nors mokiniui (-iams) reikalinga būtinoji medicinos ar kita pagalba, taip pat informuoja mokinį ir atvykusius mokinio tėvus ar atstovus pagal įstatymą, jog policijos pareigūnai gali imtis teisėtų veiksmų, įskaitant daiktų apžiūrą, ir nedelsdamas skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą.

7. Visais galimais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejais gimnazijos vadovas ir (ar) socialinis pedagogas, klasės vadovas:

7.1. pastebėjęs ar gavęs informaciją iš gimnazijos darbuotojo, mokinio apie gimnazijos teritorijoje pastebėtą (šiuo metu vykstantį ir (ar) ką tik įvykusį) mokinio psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejį, nedelsiant skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 praneša apie galimą teisės pažeidimą, informuoja apie įtarimus mokinio tėvus ar jo atstovus pagal įstatymą, kviečia juos atvykti į gimnaziją.

7.2. gavęs informaciją iš mokinio ar jo tėvų ar jo atstovo pagal įstatymą, gimnazijos darbuotojo, kad mokinys įsigijo psichoaktyviųjų medžiagų gimnazijos teritorijoje ar konkretus

mokinys galimai platino psichoaktyviasias medžiagas pateikia gautą informaciją policijos skambučių linijos telefono numeriu +370 700 60 777 arba adresu [www.epolicija.lt.](http://www.epolicija.lt), informuoja apie įtarimus mokinio tėvus ar jo atstovus pagal įstatymą.

8. Jei gimnazijos teritorijoje mokinys randa psichoaktyviųjų medžiagų, tačiau nežinoma, kam jos priklauso, jas perduoda bet kuriam gimnazijos mokytojui, kuris jas perduoda gimnazijos vadovui arba socialiniam pedagogui. Jei gimnazijos teritorijoje gimnazijos darbuotojas randa psichoaktyviųjų medžiagų, tačiau nežinoma, kam jos priklauso, jas perduoda gimnazijos vadovui arba socialiniam pedagogui. Šiais ir kitais atvejais, gavęs perduotas medžiagas, gimnazijos vadovas arba socialinis pedagogas nedelsdamas:

8.1. rastas legalias psichoaktyviasias medžiagas (alkoholinius gėrimus, tabaką, tabako gaminius ir su tabako gaminiais susijusius kitus gaminius, elektronines cigaretes bei jų pildykles) perduoda **Rastų legalių psichoaktyviųjų medžiagų sunaikinimo komisijai**, kurią sudaro 3 asmenys (administracijos atstovas, VGK narys ir gimnazijos darbuotojas). Komisija, gavusi rastas legalias psichoaktyviasias medžiagas ir (ar) jų gaminius, surašo **Aprašo 5 priedą** - Sunaikinimo aktą ir sunaikina remdamasi šia tvarka:

8.1.1. Jei psichoaktyviosios medžiagos yra skysčio pavidalo (**alkoholis, pildyklės ir pan.**), **šios priemonės** išpilamos į kanalizaciją (nuotekų sistemą), o pakuotės išmetamos į plastiko ar stiklo konteinerius.

8.1.2. Jei psichoaktyviosios medžiagos yra **tabako gaminiai (cigaretės ir pan.)**, **šios priemonės** sulaužomos, sušlapinamos (kad taptų netinkamos naudoti) ir išmetamos į mišrių atliekų konteinerį.

8.1.3. Jei psichoaktyviosios medžiagos yra **elektroninės cigaretės ir kiti panašūs prietaisai**, **šios priemonės** turi būti nepataisomai išardomos (pvz., išimama kapsulė) ir išmetamos į **specializuotą smulkios elektronikos ir baterijų surinkimo konteinerį** (kadangi tai pavojinga elektronika su baterijomis, jų negalima tiesiog sulaužyti).

8.2. jei rastos nelegalios narkotinės, psichotropinės medžiagos arba kyla abejonių dėl medžiagos legalumo (ypač elektroninių cigarečių ir jų pildyklių atveju), skubiosios pagalbos tarnybų ryšio numeriu 112 informuoja skubiosios pagalbos tarnybą ir atvykus policijai surašo pranešimą apie rastas medžiagas, kuriame nurodo jų radimo aplinkybes, medžiagų kiekį ir patvirtina perdavimo policijos pareigūnams faktą.

9. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais gimnazija vadovaujasi nešališkumo, konfidencialumo, profesionalumo, nediskriminacijos ir pagarbos žmogaus teisėms principais, užtikrinamos asmens duomenų saugumą siekdamas iširti ir tinkamai reaguoti į šiuos atvejus.

10. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais gimnazijos bendruomenė informuojama apie juos naudojant nuasmenintus, neleidžiančius nustatyti mokinio ir jo tėvų ar atstovų pagal įstatymą tapatybės, duomenis, siekiant pakartotinai priminti gimnazijos vidaus tvarkos taisyklių laikymosi svarbą, taikomas prevencijos priemonės mokiniams, jų tėvams ar atstovams pagal įstatymą ir (arba) Apraše nustatytą teisinį reguliavimą.

III SKYRIUS

PAGALBOS TEIKIMAS MOKINIAMS IR JŲ TĖVAMS AR ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ

11. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejais po Aprašo II skyriuje nurodytų reagavimo veiksmų atlikimo gimnazijoje organizuojama ir teikiama pagalba:

11.1. kai nustatytas pirmas mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir (arba) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, gimnazijos vadovas ar socialinis pedagogas, klasės vadovas organizuoja susitikimą su mokiniu ir jo tėvais ar atstovais pagal įstatymą ir paskiria atsakingą asmenį, koordinuosiantį pagalbos teikimą mokiniui ir (ar) jo tėvams ar atstovams pagal įstatymą;

11.2. kai nustatytas pakartotinis mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir (arba) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejis, informuojama mokyklos Vaiko gerovės komisija ir šaukiamas posėdis.

12. Mokyklos Vaiko gerovės komisijoje:

12.1. pagalbos teikimo galimybės svarstomos prieš tai jas aptarus su mokiniu ir jo tėvais ar atstovais pagal įstatymą;

12.2. sprendimai dėl pagalbos turinio ir formų priimami vadovaujantis mokinio nuomonės išklausymo ir geriausių jo interesų įgyvendinimo principais, siekiant sumažinti mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikas.

13. Pagalba apima švietimo pagalbos, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, neformaliojo švietimo ar kitų švietimą papildančio ugdymo veiklų organizavimą, kitų prevencinių veiklų vykdymą gimnazijoje.

14. Teikiant pagalbą siekiama:

14.1. padėti mokiniui ir jo tėvams ar atstovams pagal įstatymą ugdyti sveikatą, kritinį mąstymą, suteikiant gimnazijoje informaciją ar pateikiant nuorodas į informacijos šaltinius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos temomis;

14.2. padėti mokiniui tapti psichologiškai atsparesniam, užimtam, gebančiam palaikyti santykius su bendraamžiais ir suaugusiaisiais, rūpintis savo fizine ir psichikos sveikata, įtraukiant mokinį į neformaliojo švietimo veiklas, socialiniams emociniams įgūdžiams ugdyti skirtus užsiėmimus, prevencines programas ar kitą mokykloje vykdomą veiklą arba nukreipiant į neatlygintinas šioms tikslams pasiekti tinkamas veiklas už mokyklos teritorijos ribų;

14.3. padėti mokinio tėvams ar atstovams pagal įstatymą stiprinti įgūdžius, susijusius su santykių, bendravimo gerinimu, vaiko saugumo užtikrinimu, užimtumo planavimu ir kitais, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiksmais, suteikiant švietimo pagalbos specialisto konsultaciją, nukreipiant į savivaldybėje prieinamas neatlygintinas mokinio tėvų ar atstovų pagal įstatymą švietimo ir įgūdžių ugdymo veiklas;

14.4. padėti mokiniui ir jo tėvams ar atstovams pagal įstatymą spręsti sveikatos, socialines, švietimo ar kitas problemas tikslingai pasirenkant savivaldybėje neatlygintinai teikiamas paslaugas ir pagalbą.

15. Pagalbos priemonių turinys nukreiptas į:

15.1. psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis priešasčių ir galimų pasekmių aptarimą su mokiniu ir jo tėvais ar atstovais pagal įstatymą;

15.2. rekomendacijų mokiniui ir jo tėvams ar atstovams pagal įstatymą teikimą dėl tarpusavio santykių šeimoje, santykių su bendraamžiais, laisvalaikio leidimo, mokymosi, taisyklių taikymo ir laikymosi gimnazijoje ir šeimoje bei kitais psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikos mažinimui aktualiais klausimais;

15.3. mokinių ir jų tėvų ar atstovų pagal įstatymą konsultavimą ar įtraukimą į gimnazijoje vykdomas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis rizikos mažinimui skirtas veiklas, ankstyvosios intervencijos programą (naudojamas gimnazijos parengtas gimnazijoje vykdomų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) platinimo rizikos mažinimui skirtas veiklų sąrašas, su nuorodomis į trumpą kiekvienos veiklos aprašymą, grafiką, adresais ir kontaktiniais duomenimis);

15.4. mokinių ir jų atstovų pagal įstatymą nukreipimą pagalbos į savivaldybės ir valstybės įstaigose teikiamas neatlygintinas visuomenės ar asmens sveikatos priežiūros, socialines paslaugas, švietimo pagalbą ar kitą pagalbą (naudojamas savivaldybės administracijų ar jų įgaliotos institucijos parengtas savivaldybės ir valstybės įstaigose teikiamų neatlygintinų visuomenės ir asmens sveikatos priežiūros, socialinių paslaugų, švietimo pagalbos ar kitos pagalbos paslaugų sąrašas su įstaigų adresais, teikiamomis paslaugomis su trumpu jų aprašymu, tiesioginiais kontaktiniais duomenimis);

15.5. kitus gimnazijos veiksmus, tikslingai nukreiptus į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejų pasikartojimo prevenciją.

16. Teikiant pagalbą turi būti išklausa visų asmenų, dalyvaujančių teikiant pagalbą, nuomonė, susitariama dėl konkrečių veiksmų gimnazijoje ir (ar) už gimnazijos teritorijos ribų, nustatomi veiksmai, už kurių įgyvendinimą yra atsakingas gimnazijos atstovas, mokinys ir jo tėvai ar atstovai pagal įstatymą, numatomas bendras įgyvendintų veiksmų rezultatų aptarimas.

17. Teikiama pagalba turi būti aprašyta gimnazijos kartu su mokiniu ir jo tėvais ar atstovais pagal įstatymą sudarytame rašytiniame pagalbos teikimo plane, kuriame apibrėžiami teikiamos pagalbos tikslai, sutarti veiksmai jiems pasiekti, už veiksmų įgyvendinimą atsakingi asmenys (gimnazijos atstovas, mokinys, jo tėvai ar atstovai pagal įstatymą) ir veiksmų įgyvendinimo terminai.

18. Tais atvejais, kai gimnazijoje yra išnaudotos visos švietimo pagalbos ar kitos pagalbos galimybės, o mokinio elgesio problemos, susijusios su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, platinimu ar disponavimu psichoaktyviosiomis medžiagomis, nekinta ar didėja, mokykla turi kreiptis į vaiko deklaruotos gyvenamosios vietos savivaldybę dėl koordinuotai teikiamų švietimo pagalbos, socialinių ir sveikatos priežiūros paslaugų skyrimo mokiniui ir (ar) pagalbos mokinio tėvams ar atstovams pagal įstatymą skyrimo.

19. Tais atvejais, kai mokinio tėvai ar atstovai pagal įstatymą nepriima pagalbos sau ar savo vaikui, gimnazijos vadovas kreipiasi į Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir praneša apie galimą vaiko nepriežiūros atvejį.

IV SKYRIUS

BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

20. Aprašo nuostatų įgyvendinimui būtini veiksmai numatomi gimnazijos direktoriaus tvirtinamuose vidaus dokumentuose.

21. Su Aprašu ir jo pagrindu vykdomais veiksmais visi gimnazijos darbuotojai supažindinami pasirašytinai, bei informuojami moksleivių tėvai ar jų atstovai pagal įstatymą.

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos
reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų
vartojimo, platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar atstovams pagal įstatymą
tvarkos aprašo
1 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŪJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO ATPAŽINIMO POŽYMIAI

1. Trumpalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

1.1. Akies vyzdžio dydis ir reakcija į šviesą. Esant apsinuodijimui stimulatoriais, atmerkus akies voką, krintant tiesioginei šviesai, akies vyzdys lieka išsiplėtęs, esant apsinuodijimui opioidais – akies vyzdys lieka susitraukęs, esant apsinuodijimui hašišu arba marihuana – akies vyzdys pulsuoja didėdamas (atkreiptinas dėmesys, kad akies vyzdys neženkliai pulsuoja, net ir nevartojus psichoaktyviųjų medžiagų).

1.2. Nistagmas – ritmiškas, nevalingas abiejų akių obuolių trūkčiojimas. Jis gali pasireikšti, kai kraujyje yra viena ir daugiau promilių alkoholio, atpažįstamas stebint akių obuolius bent keliolika sekundžių.

1.3. Laiko pajautimas. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali sutrikti laiko suvokimas, suprastėti gebėjimas suprasti paprastas instrukcijas. Tai galima patikrinti, paprašant pastovėti suglaudus kojas, ištiesus į priekį rankas, atlenkus galvą atgal ir užsimerkus ir pranešti, kai praeis 30 sekundžių. Nepavartojus psichoaktyviųjų medžiagų galima apsirikti 10 sekundžių.

1.4. Dūrių žymės. Jeigu psichoaktyviosios medžiagos švirksčiamos, lieka dūrio žymės, kurios laikui bėgant keičiasi: 0–8 val. – raudona dėmė (paraudęs ratas); 8–96 val. – šviesaus sukrešėjusio kraujo pėdsakai; 5–14 dienų – tamsios dėmės.

1.5. Kvapas. Pavartojus alkoholio jaučiamas alkoholio kvapas iš burnos ar nuo drabužių, tabako ar tabako gaminių – tabako kvapas, marihuanos – keistas, neįprastas, cheminių medžiagų kvapas.

1.6. Bendri apsinuodijimo požymiai. Apsinuodijus gali atsirasti mieguistumas, sąmonės praradimas, pykinimas, vėmimas, galvos svaigimas, pasireikšti perkaitimas ar dehidratavimas, krėsti drebulys, apimti panika ar pasireikšti kiti apsinuodijimo požymiai. Esant tokiems požymiams, reikia kviešti greitosios medicinos pagalbos brigadą, prireikus suteikti mokiniui pirmąją pagalbą.

1.7. Netipinio elgesio požymiai. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali atsirasti mokiniui nebūdingo elgesio požymių, kurie pasireiškia atskirai arba kartu su šio priedo 1.1-1.7 papunkčiuose nustatytais požymiais. Mokinys gali tapti agresyvus, elgtis impulsyviai – imti rėkti, bėgti, blaškytis, neadekvačiai reaguoti į aplinką. Jam gali prasidėti haliucinacijos, apimti baimė, prasidėti kliesdėsiai arba sulėtėti kalba.

2. Ilgalaikio vartojimo atpažinimo požymiai:

2.1. Asmenybės pokyčiai: nuotaikos ar būdo savybių pasikeitimas, brandumo stoka, santykių su tėvais ar atstovais pagal įstatymą, ryšių su draugais pokyčiai, siekių stoka, savęs nuvertinimas, neigimas ir melavimas, vėlavimas, nepaaiškinama baimė, įtarumas arba savisaugos instinkto stoka, priešiškumas kitiems ir sau, agresyvumas.

2.2. Veiklos ir įpročių pokyčiai: be pateisinamos priežasties nebuvimas namuose ar bendrojo ugdymo mokykloje (toliau – mokykla), pareigų namuose ar mokykloje neatlikimas, pakitęs

bendravimas su bendraamžiais, kitais žmonėmis; slapukavimas, konfliktai namuose ar mokykloje, nuolatinis negebėjimas susikaupti, greitas įniršis uždavus klausimus, susijusius su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu, nuolatinis liūdesys, ženklūs finansinės padėties pokyčiai.

2.3. Išvaizdos pokyčiai: higienos stoka, raudonos ar ašarojančios akys, išsiplėtę arba susiaurėję akių vyzdžiai, nuolatinė sloga.

2.4. Sveikatos ir normalaus dienos, nakties ritmo pokyčiai: apetito stoka ar padidėjęs apetitas, dažnas kosulys, keista kalba, miego problemos, išsiblaškymas, energijos stoka.

2.5. Tarp mokinio daiktų pastebimi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo įtarimą keliantys daiktai ar medžiagos – nikotino pagalvėlės, kristalai, impregnuoti lapeliai, elektroninių cigarečių pildyklės, žiebtuvėliai, milteliai, kapsulės, tabletės ir pan.

2.6. Teisės aktų pažeidimai: smulkios vagystės iš namų ir mokyklos draugų, bėgimas iš namų ir pamokų ir pan.

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos
reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų
vartojimo, platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar atstovams pagal įstatymą
tvarkos aprašo
2 priedas

GALIMI PSICHOAKTYVIŪJŲ MEDŽIAGŲ PLATINIMO ATPAŽINIMO POŽYMIAI

1. Pajamos. Ryškiausias ženklas, kad mokinys platina psichoaktyvias medžiagas, yra jo pajamos. Jei mokinys staiga pradeda pirkti daiktus pats, neturėdamas pajamų šaltinio (pavyzdžiui, iš šeimos, giminaičių ar darbo ne visą darbo dieną), tai galimai lemia psichoaktyvių medžiagų platinimas kaip paslėptas pajamų šaltinis.

2. Užrašai. Dažniausiai psichoaktyvias medžiagas platinantys mokiniai registruoja savo išlaidas ir pajamas. Daugelis iš jų tai daro, siekiant fiksuoti, kas ir už ką yra skolingas. Kiekvienas užrašų įrašas gali būti užkoduotas skaitine ar raidine seka.

3. Įranga. Jei platinamos psichoaktyviosios medžiagos, mokinys tikriausiai turi tam reikalingas priemones. Tai apima psichoaktyviosioms medžiagoms vartoti ar supakuoti skirtus daiktus, tokius kaip:

3.1. priemaišos – medžiagos, dedamos į psichoaktyvias medžiagas siekiant padidinti pajamas ir pakeisti poveikį. Šios medžiagos atskiedžia psichoaktyvias medžiagas, keičia jų stiprumą, pavyzdžiui, miltai, krakmolas, cukrus ir kofeinas;

3.2. rūkymo pypkės, bongai;

3.3. nedidelio dydžio, maistinės svarstyklės;

3.4. užspaudžiami plastikiniai maišeliai;

3.5. aliuminio folija.

4. Vartojimo požymiai. Nors tai nėra tiesioginis psichoaktyviųjų medžiagų platinimo požymis, tačiau daugelis psichoaktyviųjų medžiagų platintojų patys pradeda vartoti psichoaktyvias medžiagas.

5. Kitų mokinių elgesys ir turima informacija. Neretai psichoaktyviųjų medžiagų platintojas dėl vienokių ar kitokių priežasčių išnaudoja kitus mokinius įvairioms užduotims atlikti. Mokinių bendruomenė paprastai turi daug informacijos vieni apie kitus, tad psichoaktyviųjų medžiagų platintojas visuomet yra žinomas.

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos
reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų
vartojimo, platinimo ir disponavimo
psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
tėvams ar atstovams pagal įstatymą
tvarkos aprašo
3 priedas

(Daiktų paėmimo protokolo forma)

ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS

DAIKTŲ PAĖMIMO PROTOKOLAS

Data	
Dokumento Nr.	
Surašymo vieta	

Daiktų paėmimą atlieka (vardas, pavardė, pareigos)																	
Atliekant daiktų paėmimą, dalyvauja (vardas, pavardė, pareigos)																	
Paimti daiktai:																	
<table border="1"><thead><tr><th>Eil. Nr.</th><th>Tikslus daikto aprašymas</th><th>Kiekis</th><th>Pastabos</th></tr></thead><tbody><tr><td>1.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>2.</td><td></td><td></td><td></td></tr><tr><td>3.</td><td></td><td></td><td></td></tr></tbody></table>		Eil. Nr.	Tikslus daikto aprašymas	Kiekis	Pastabos	1.				2.				3.			
Eil. Nr.	Tikslus daikto aprašymas	Kiekis	Pastabos														
1.																	
2.																	
3.																	
Asmuo, iš kurio paimti daiktai: Daikto savininkas:																	
Atliekant daiktų paėmimą dalyvavusių asmenų pareiškimai																	
Žyma apie protokolo kopijos įteikimą ir daiktus paėmusio asmens pardas, pavardė, parašas																	

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos
 reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų
 vartojimo, platinimo ir disponavimo
 psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
 bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
 tėvams ar atstovams pagal įstatymą
 tvarkos aprašo
 4 priedas

(Garinimo (rūkymo) atvejo fiksavimo protokolo forma)

ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS

GARINIMO (RŪKYMO) ATVEJO FIKSAVIMO PROTOKOLAS

1. Bendroji informacija (įrašyti):	
Data:	
Laikas:	
Vieta (kabinetas, koridorius, tualetas ir pan.):	
2. Dalyviai (įrašyti):	
Mokinio vardas, pavardė, klasė:	
Pastebėjęs darbuotojas:	
Kiti dalyvavę asmenys (jei buvo):	
3. Situacijos aprašymas (įrašyti):	
Kas pastebėta (turėjimas, garinimas(rūkymas), bandymas vartoti):	
Įrenginio tipas (jei žinoma):	
Papildomos pastabos (elgesys, reakcija, sveikatos požymiai):	
4. Veiksmai vietoje (pažymėti tinkantį variantą X)	
Įrenginys paimtas	
Informuotas administracijos atstovas	
Informuota slaugytoja (jei reikėjo)	
Informuoti tėvai telefonu	
5. Tolimesni žingsniai (įrašyti)	
Klasės vadovo pokalbis numatytas	

Psichologo konsultacija (jei reikalinga):	
Papildomos priemonės	

6. Atsakingų asmenų parašai:

Pastebėjęs darbuotojas (vardas, pavardė, parašas): _____

Administracijos atstovas (vardas, pavardė, parašas): _____

Data: _____

Rokiškio r. Juodupės gimnazijos
 reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų
 vartojimo, platinimo ir disponavimo
 psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus
 bei pagalbos teikimo mokiniams, jų
 tėvams ar atstovams pagal įstatymą
 tvarkos aprašo
 5 priedas

ROKIŠKIO R. JUODUPĖS GIMNAZIJOS

RASTŲ LEGALIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ

SUNAIKINIMO AKTAS

2026 m. _____ d. Nr. _____

Komisija, sudaryta (įsakymo data ir numeris) **įsakymu:**

Pirmininkas:..... (Pareigos, vardas, pavardė]

Nariai: 1.(Pareigos, vardas, pavardė)

2..... (Pareigos, vardas, pavardė)

Komisija sunaikino šias rastas legalias psichoaktyvias medžiagas:

Eil. Nr.	Medžiagos pavadinimas (prekinis ženklas, forma)	Mato vnt.	Kiekis (skaičiumi ir žodžiais)	Radimo aplinkybės (data, vieta, protokolas)	Pakuotės būklė
1.					
2.					

SUNAIKINIMO PAGRINDAS: Rokiškio r. Juodupės gimnazijos reagavimo į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašo, patvirtinto 2026 m.d. įsakymu Nr. V-....., 8.1. punktas ir jo papunkčiai.

SUNAIKINIMO BŪDAS (įrašyti):

.....

(PVZ. **priemonės** išpiltos į kanalizaciją (nuotekų sistemą), o pakuotės išmetamos į plastiko/stiklo konteinerius; **priemonės** sulaužomos, sušlapinamos (kad taptų netinkamos naudoti) ir išmetamos į mišrių atliekų konteinerį; **priemonės** nepataisomai išardytos (pvz., išimama kapsulė) ir išmetamos į specializuotą smulkios elektronikos ir baterijų surinkimo konteinerį).

SUNAIKINIMO VIETA (įrašyti):

.....

(PVZ. Rokiškio r. Juodupės gimnazija, jei išvežtos priemonės kitus, nurodyto kur).

KOMISIJOS IŠVADA:

Medžiagos sunaikintos pilnai, jų panaudoti pagal paskirtį ar kitais tikslais neįmanoma.

Pirmininkas:

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

Nariai:

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)

(Pareigos)

(Parašas)

(Vardas ir pavardė)